

**DIE ABJEKTE HELD IN
*STEPPENWOLF, FIGHT CLUB EN A WHISTLING
WOMAN***

•

KIELHAAL (roman)

T.P. KAPP

Werkstuk en teks voorgelê ter vervulling van die vereistes vir die graad van
Magister in Kreatiewe Afrikaanse Skryfkunde
aan die Universiteit van Stellenbosch

Studieleier: Prof. Marlene van Niekerk

April 2006

Ek, die ondertekende, verklaar hiermee dat die werk in hierdie werkstuk en literêre teks vervat, my eie oorspronklike werk is en dat ek dit nie vantevore in die geheel of gedeeltelik by enige universiteit ter verkryging van 'n graad voorgelê het nie.

Handtekening:

Datum:

OPSOMMING

Ter vervulling van die graad van Magister in Kreatiewe Afrikaanse Skryfkunde is 'n roman getiteld *Kielhaal* voorgelê waarin die hoofkarakter 'n abjekte held is. Dit word vergesel met 'n verbandhoudende beskoulike werkstuk: “Die abjekte held in *Steppenwolf*, *Fight Club* en *A Whistling Woman*”, wat die vorm aanneem van 'n essay oor die aanwending van die abjekte held in literêre tekste.

In die werkstuk word 'n teoretiese bespreking aangepak met die doel om 'n vereenvoudigde definisie van die abjekte held daar te stel. In die lig van veral Bernstein se teorieë word die abjekte held as draer van 'n veronderstelde outeursagenda ondersoek. Die werk van Kristeva binne die psigoanalise word betrek, en moontlike raakpunte tussen die teorieë van Kristeva en Bernstein word bespreek. Geheelinterpretasies word geskep na aanleiding van biografiese inligting omtrent outeurs, hul eie uitsprake omtrent hul skrywerlike doelwitte, asook algemene tendense in hul oeuere. Die konsep van die outeursagenda word ook geïnterpreteer, veral met verwysing na die werk van Roland Barthes. Binne die raamwerk van die geheellesings word die skrywerlike aanwending van die abjekte held in drie geselekteerde romans beskou. Daar word veral ondersoek ingestel na die potensiaal van die abjekte held as draer van maatskappykritiek. Deur middel van 'n tweede, alternatiewe lesing, word die onhoudbaarheid van die idee van 'n finale interpretasie gedemonstreer.

Die roman *Kielhaal* is 'n satire wat fokus op Simon Afrika, 'n aanbieder op 'n realiteitsprogram. Die verhaal speel af in die laaste twee dae van 'n plesiervaart aan boord van die *Fantasy*, 'n luukse passassierskip. Vanuit Simon se bewussyn word sy interne worsteling uitgebeeld. Wanneer die skip deur sy voormalige kaptein geïntercept word, begin Simon die moontlikheid van 'n uitkoms sien. Die verhaal word uit vyf perspektiewe vertel.

SYNOPSIS

In fulfilment of the degree of Magister in Creative Writing: Afrikaans, a novel titled *Kielhaal* (*Keelhaul*) is presented in which the main character figures as an abject hero. It is accompanied by a formal essay titled “Die abjekte held in *Steppenwolf*, *Fight Club* en *A Whistling Woman*” (“The abject hero in *Steppenwolf*, *Fight Club* and *A Whistling Woman*”). The essay researches the application of the abject hero in literary texts.

The essay comprises a theoretical argument towards a simplified definition of the abject and a practical investigation of three selected abject heroes. The theories of Bernstein as presented in *Bitter Carnival: Ressentiment and the Abject Hero* are used extensively. Kristeva’s notion of the psychoanalytical abject is discussed, and possible transitions between the Bernsteinian and the Kristevian notions are speculated upon.

Taking biographical information, writers’ own statements as regards their writing aims, and general trends within a writer’s oeuvre into account, reading hypotheses are formulated for each novel under discussion. These are used as frameworks for discussions of the writerly application of the abject hero, and specifically his potential to be a carrier of social critique. The concept of the author’s intention is problematised, with special reference to the work of Roland Barthes, and the impossibility of a final interpretation is demonstrated by a second, alternative reading of each text.

The novel *Kielhaal* is a satire that focuses on Simon Afrika, the presenter of a reality show. It is set in the last two days of a cruise on board the *Fantasy*, a luxury liner. Simon’s internal struggle is represented from his perspective. When the ship is hijacked by its former captain, Simon begins to see the possibility of an escape. The story is told from five perspectives.

INHOUDSOPGAWE

DIE ABJEKTE HELD IN STEPPENWOLF, FIGHT CLUB EN A WHISTLING WOMAN (werkstuk)

Opsomming	1
Inleiding en probleemstelling	1
Deel 1: Teorieë van die abjekte	4
Kristeva se abjekte: identiteit deur middel van abjektering	5
Oortreding en die sosiale dimensie van die abjekte by Kristeva	11
Bernstein se abjekte: die bedreiging van 'n al bitterder karnaval	13
Bernstein versus Kristeva	17
Die abjekte held en ander literêre argetipes: die Buitestaander	18
Die abjekte held en ander literêre argetipes: die Anti-held	19
Gefassineerdheid met oortreding	20
Fisiese manifesterings van die abjekte	21
'n Vereenvoudigde werkbare definisie van die abjekte held	23
Deel 2: Die abjekte held in drie geselekteerde romans	
Inleiding	24
Die probleem met die outeur	25
Steppenwolf	
Herman Hesse se politiek van die individu	27
Teksanalise	30
Fight Club	
Palahniuk en selfverwoesting	38
Teksanalise	41
A Whistling Woman	
Byatt en die ram ter slagting	49
Teksanalise	51
Slot	58
Bronnelys	62
KIELHAAL (roman)	64

ERKENNING

Sonder die geduld en besondere insigte van my studieleier, Professor Marlene van Niekerk, sou hierdie werk beslis ongedaan gebly het.

